

REDACJA - REDAKCJA
ADMINISTRACJA - ADMINISTRACJA
46, rue de la Charité, LYON
Tél.: Franklin 07-30
Ch. Postal: Lyon 628-06
ABONNEMENTS - ABONNEMENTS
1 an 3 fr.
3 mois 75 fr.

WIARUS POLSKI

QUOTIDIEN POLONAIS

MARDI
WTOREK
2
MARS 1943
MARZEC

Diś wimsjensy: Hetenom
Jutro: Kuzegundy

Rok 54ta. Année. Nr. 52

PRIX
CENA 1 fr.

Wykorzystanie młodzieży niem. w służbie pomocniczej

Powołano roczniki 1926 i 1927

Berlin. — Wykorzystanie młodzieży niemieckiej do służby pomocniczej w armii lądowej, morskiej i powietrznej — wchodzi w stadium realizacji. Zmobilizowano już roczniki 1926 i 1927. Poza tym wykonywać uczniowie zakładów średnich i wyższych. Zostaną oni użyci do pomocy przy obsłudze baterii przeciwlotniczych oraz w dziale łączności w marynarce wojennej, np. przy bateriach wybrzeżnych i obronie przeciwlotniczej niemieckiej floty wojennej.

Powołani uczniowie będą nosili specjalny uniform i poddani zostaną stałej obserwacji lekarskiej. Dowódcami nimi będą: kierownik drużyny lotniczej oraz odpowiedni nauczyciel, przestrzegający ogólnej dyscypliny. Nie składają oni przysięgi, a jak żołnierze. Szkolenie wojskowe

ZJAZD KIEROWNIKÓW PRZEMYSŁU WOJENNEGO RZESZY

Berlin. — Główni kierownicy wojennego przemysłu niemieckiego zgrupowali się na naradzie w zamku Plasenburg (Frankonia) — pod przewodnictwem p. Speer, ministra broni i amunicji Rzeszy.

W obradach brało udział 16 generałów i admirałów, ponad 30 dyrektorów wielkich fabryk, szereg uczonych, wyższych urzędników i techników z odpowiednich gałęzi tego przemysłu itp.

Przedmiotem obrad było ustalenie programu zbrojeniowego na rok 1943. Prace kongresu trwały w ciągu szeregu dni od godz. 9 do godz. 19.

Berlin. — Rząd Iraku miał wezwwać swych obywateli, zamieszkałych za granicą — do powrotu do kraju, pod groźbą surowych kar.

Z mowy prezydenta Szwajcarii

Berno. — Uroczysto otwarcia Wystawy Filatelistyki Szwajcarskiej — z okazji stulecia wypuszczenia pierwszych znaczków pocztowych w tym kraju — dokonał osobiście prezydent Konfederacji Helwetyckiej p. Cello, który w okolicznościowym przemówieniu skłesał historię tego wężku i podkreślił zdecydowaną wolę utrzymania neutralności i nietykalności Szwajcarii.

„Prosta droga — dodał mowa — którą kroczyla dotąd polityka ludu i władz szwajcarskich jest nadal najlepszym dowodem pragnienia tego kraju pozostania wiernym ideałom, które chronią go od wojny.

„Mobilizacja armii szwajcarskiej pozostanie bez zmian tak długo, jak długo potrwa wojna, gdyż w oczach świata jest to najlepszym dowodem poczucia wagi zobowiązań międzynarodowych oraz szczerości ludu szwajcarskiego” — zakończył p. Cello.

Z komunikatów...

Z. S. R. R. ...

Berlin. (28.2.) — Odparto ataki przyczółek kubański. Koło I ziumu ofensywa niemiecka rozwinęła się; zdobyto Kramatorską i Łozowską. Nieprzyjacieli stawali zaciętki opór, ale poniosli bardzo dotkliwe straty w ludziach i w sprzęcie wojennym. Od 20 do 26 ub. m. wojska Rzeszy wzięły kilka tysięcy jeńców, rozbiły 464 czołgi, 189 moździerzy i 733 samochody wojskowe. Przeszło 14.000 zabitych znaleziono na polach walk. Koło Kurska gwałtowne szturmowe ofensywy odrzucono, tak samo, jak i pod Orlem i koło jeziora Ilmen. Na Morzu Białym zatopiono jedeni nurkowców i jeden statek przewoźny. Lotnictwo Rzeszy wykazuje ożywioną działalność na różnych odcinkach frontu.

ZACHÓD ...

Berlin. (28.2.) — Podczas nalotów na różne miejscowości niemieckie lotnictwo angielskie straciło 6 maszyn. Koło wybrzeży Anglii grupa szybkich motorów niemieckich atakowała z powodzeniem konwoj nieprzyjacielski i zatopiła trzy statki handlowe i trzy patrolowce oraz uszkodziła kilka innych jednostek, nie ponosząc żadnych szkód. Koło wybrzeży holenderskich motorówki brytyjskie atakowały kołwój niemiecki, ale po stracie trzech jednostek wycofały się na pełne morze. Konwoj nie poniosł żadnych szkód. Na różnych mo-

Apel do przemysłu wojennego Niemiec

Berlin. — P. Speer, minister zbrojeni, oraz gauleiter Sauckel, dyrektor generalny zatrudnienia rąk roboczych, ogłosili apel do niemieckiego przemysłu wojennego. Wzywają kierowników przedsiębiorstw do ścisłej współpracy w sporządzaniu spisów robotniczych. W każdym jednak razie, mężczyźni i kobiety słabego zdrowia nie będą mogli być użyci do ciężkich prac.

Mobilizacja totalna w protektoracie Czech i Moraw

Berlin. — Jak donoszą z Pragi — minister kultury ludowej odczytał tekst apelu, skierowanego przez p. Hacha do ludu czeskiego. Po stwierdzeniu, iż komunizm zagraża Europie, p. Hacha zapewnia:

„Przyłączyliśmy się na zawsze i bez żadnych zastrzeżeń do Rzeszy niemieckiej. Jesteśmy gotowi do wspólnego prowadzenia walki, do ostatecznego zwycięstwa. Niech żyje nasz Fuehrer A. Hitler. Niech żyje Rzesza i nasza ojczyzna.”

Podczas tego samego wicem p. Frank, sekretarz stanu, wygłosił przemówienie okolicznościowe, z którego wynika, iż dla zdobycia robotniczy, niezbędnej do wojny totalnej, postanowiono rozciągnąć zarządzenia mobilizacji totalnej także na protektorat Czech i Moraw, a każdy z mieszkańców tego protektoratu winien napiąć swe siły do maksimum. Wszelkie zarządzenia, dotyczące rekrutacji i zamknięcia przedsiębiorstw — dodał mowa — są stosowane tak samo do Czechów, jak i do Niemców.

„Nadeszła chwila ostatecznej próby. Jesteśmy przekonani, że

Szwecja żywi nadzieję pozostania w pokoju

Sztokholm. — P. Hanson, prezes rady ministrów Szwecji, oświadczył, iż:

„Nadzieje nasze na pozostanie w pokoju bezpodstawnie zwiększają wojny nie są minicze, aż dotąd, a nawet szanse utrzymania pokoju dla nas się zwiększyły.

„Nie należy jednak uważać, iż kraj nasz ostatecznie uniknął wszelkiego niebezpieczeństwa tego rodzaju. Jest moim obowiązkiem ostrzec naszą ludność przed podobnymi złudzeniami. Wiemy

ZWOLNIENIE WIEŹNIÓW W HISZPANII

Madryt. — Na mocy decyzji generała Franco — postanowiono udzielić wolności warunkowej około 1.500 więźniom politycznym w Hiszpanii.

CHOROBA P. ROOSEVELTA

Waszyngton. — Jak donoszą z Białego Domu, p. Roosevelt był zmuszony odłożyć tygodniową konferencję prasową na skutek przedłużania się niedomagania żołądka.

WEZWANIE DO OSÓB NARODOWOŚCI I POCHODZENIA NIEMIECKIEGO

Wichy. — Niemcy i osoby pochodzenia niemieckiego i mówiący językiem niemieckim zwracają się do każdego z was, do urzędów repatriacyjnych znajdujących się w Lyonie — 72, Avenue du Maréchal de Saxe; Clermont — Ferrand — Hôtel de Richelieu, celem repatriacji ich do Niemiec. Przejmowanie tych osób rozpocznie się od soboty, 27 lutego w Lyonie, a od soboty 6 marca w Clermont — Ferrand, od godz. 10 rano. Wszelkie kwestie związane z repatriacją będą poddawane na miejscu. Brane będą pod uwagę wszelkie zgłoszenia o repatriację.

Odpowiednie podania Niemców pochodzących z Lotaryngii przyjmowane będą przez wymienione urzędy do dnia 15 marca.

CHOROBA KRÓLA DANII

Kopenhaga. — Król Chrystian duński zaniemógł na skutek powrotu zimnicy, związanej z ostatnim wypadkiem, podczas którego monarcha duński spadł z konia i poniósł pewną porażkę.

Misja Milicji Francuskiej

Wichy. — Utworzenie Milicji we Francji dało powód do fałszywej interpretacji zadań, jakie jej przypisać mają w udział.

Zagrażające emisje radiowe i propaganda komunistyczna starają się przedstawić tę nową formację jako policję pomocniczą, co jest niezgodne z rzeczywistością, jest to bowiem szeroki ruch narodowy, dostęp do którego otwarty jest dla wszystkich.

Wszyscy Francuzi i Francuzki mogą znaleźć w niej odpowiednie dla siebie zajęcia w dziale: propagandy, działalności społecznej czy zawodowej i t. p.

Naczelnym zadaniem tej Milicji jest wykonywanie spójni narodowej, z którą nierozłącznie związana jest egzystencja kraju. Nastawiona jest ona na walkę z bolszewizmem i dążyć będzie do niszczenia tej grupy terrorystycznej, która wykorzystuje waszą narodową dla zaprowadzenia nad nimi.

Milicja francuska zgrupowana wokół rządu, zjednoczyła wszystkich, którzy wierzą, że tuł, nieszczęścia mogą być ulczone środkami francuskimi.

POTWIERDZENIE WYROKU NA ZAMACHOWCÓW W TURCJI

Ankara. — Jak wiadomo, przed rokiem p. von Papen, ambasador Rzeszy w Ankarze, był przedmiotem zamachu bombowego, który się jednak nie udał. W związku z powyższym ujęto kilku osobników. Obywatele rosyjscy Pawłow i Kornilow zostali skazani na 16 i 8 lat ciężkich robót, ale wnieśli w swoim czasie apelację. Dwaj obywatele tureccy zostali skazani za współlicitwo na 10 lat więzienia.

Obecnie sąd apelacyjny wydał wyrok, zatwierdzający orzeczenie poprzedniej instancji.

Ankara. — Nowy parlament turecki rozpoczął swe prace w dniu 15 marca od rozpatrzenia projektu budżetu państwowego Turcji na rok następnym.

Wymiana depesz Churchill - Sapru

Bombaj. — P. Tej Bahadur Sapru, rzecznik konferencji przywódców politycznych hinduskich, domagających się niezwłocznego wypuszczenia na wolność Gandhiego, otrzymał telegram od p. Churchilla.

P. Churchill potwierdził wolę rządu brytyjskiego do podtrzymania stanowiska rządu Indii, który nie powinien zbroczyć z nakreślonej drogi w stosunku do ludności Indii i narodów złączonych, przy uwzględnieniu Gandhiego na skutek przeprowadzającego przez niego postu.

Zwalczanie czołgów

Czołgi były znane już w czasie wojny poprzedniej, ale dopiero teraz wykazał wszystkie swe możliwości.

Powodzenie to zawdzięcza (tak, jak wszystkie inne broń, dostosowaną na szeroką skalę) starannemu skoordynowaniu z brodniami dawnymi, lub też o-koliczności, iż przeciwnik przeciwstawiał się nowej broni dawnymi środkami. Oczywiście — skutek akcji czołgów zależy od sposobu ich użycia.

Koordinacja czołga, samolotu, spadochronu i kolumny zmotoryzowanych była jednym z zasadniczych powodów zwycięstwa.

Wszystkie armie, usiłując przeciwstawić się natarciom niemieckim kolumn pańcernych stosowały własne metody z r. 1914.

Wprowadzono pewne zmiany, zamiast drutów kolczastych rzędy szyn wbitych w ziemię, belki, przeszkody żelbetonowe, dotki, przedmożliwające ruch gąsienic, zamiast ciężkich karabinów maszynowych umieszczono działa przeciwpancernie. Ale zgóry było wiadomo, że przetrwać nie są wystarczające. Już od 1915 roku wykazano byłoby dostatecznie, że pokonanie takiej obrony przy odpowiedniej dolażni amunicji nie jest niemożliwe. Artyleria polowa rozrywała zapory z drutów kolczastych a moździerz piechoty był dobrą i skuteczną bronią przeciwko gniazdom CKM. Artyleria ciężka skutecznie rozbiła schrony betonowe. Lotnictwo bombardujące mogło w dużej mierze zmniejszyć działanie artylerii ciężkiej. W praktyce więc obrona ta sprowadziła się tylko do dział przeciwpancernych, którym pozostawiono zbyt ciężkie zadanie. Działo takie miało równocześnie mieć dużą siłę przebijania, dużą szybkość, dużą precyzję, dużą pewność, dużą odporność i wreszcie dać się łatwo zamaskować. Niektóre z tych

cech wykluczały się wzajemnie. Osobną trudność stanowiło możliwość zaskoczenia. Czołgi niepojawiały się z boku czy nawet z tyłu w pozycji obronnej, dlatego też działa przeciwpancernie, które by mogły swymi pociskami przebić ich pancerze. Do szło do tego wsparcie lotnictwa, przeciw któremu działa przeciwpancernie czy czołgi były to pełnie bezbronne. Pierwotnie próbowano potęgować działa OP L z działami ppanc. jako jeden typ. Jednak doświadczenia wykazały, że wymagania stawiane im rodzajem broni są różne. Związane z działami 47 - milimetrów, duże i wskutek tego trudno do zamaskowania, były ulubionym celem atakujących lotnictwa. Jednak trzeba przyznać, że wszystkie środki obronne byłyby mogły być z pożytkiem stosowane przeciwko napierającym dywizjom pancernym, gdyby zastosowano metodę, nieopuszczającą elementów wstępnych a następnie zwalczania dalszych. Ale sposób ten wymagał od obrońcy cech bardzo rzadko spotykanych u wojsk krótko i dorywczo szkolonych.

(Dokończymy na str. 2-jej).

JUTRO:
FRANCISZEK LEHAR
JAKO KOMPOZYTOR POWAŻNEJ OPERY

Siec rzeczna w Europie

Pariz. — Możliwa praca człowieka ludzkość po wojnie, gdy wyczerpią się zapasy produktów nagromadzonych w okresie pomiędzy obu wojnami. Trzeba będzie wznowić produkcję i zaprowadzić racjonalny jej podział pomiędzy wszystkich producentów. Na pierwszy plan wysunie się wtedy zagadnienie transportów. Towary lekkie przewożone będą samolotami, przesyłki mniej pilne kursować będą zapomocą kolei żelaznych i okrętów (o ile te jeszcze ocalały). Dla towarów ciężkich przewidziano być muszą drogi długi dystansowe wodne, jako tańsze.

Europa jest w posiadaniu doskonałej sieci rzecznej, idącej od Reńu po Odrę i Wisłę, czyli łączącej Bałtyk z obszarami przemysłowymi i kopalniami Europy Centralnej, oraz przez Dunaj z Europą Zachodnią i Wschodem. Rzeki te, o splotywe zasobnym i regularnym nadają się w zupełności do masowych transportów, które odbywają się za pomocą galarów z przyczepnymi barkami o nośności do 1.200 ton. Ten sposób komunikacji, choć bardzo oszczędny, przyszy jednak powolnością. Napotyka on również trudności na Dunaju.

Podczas gdy w połączeniu Rodanu z Reńem już wspomocą biegu Saony, w Strasburgu, kanały łączące się jednak zbyt wolno i nie nadające się do szerzenia komunikacji. Dla ulżenia sytuacji rozpoczęto już budowę tamy w Genissiat; zamieni ona francuską część rzeki na jezioro, będące przedłużeniem jeziora Lemańskiego. Będzie następnie leżało w interesie Szwajcarii przedłużenie tej spławialnej drogi poprzez własne terytorium do Dunaju i Renu.

Podczas gdy w połączeniu Rodanu z Reńem już wspomocą biegu Saony, w Strasburgu, kanały łączące się jednak zbyt wolno i nie nadające się do szerzenia komunikacji. Dla ulżenia sytuacji rozpoczęto już budowę tamy w Genissiat; zamieni ona francuską część rzeki na jezioro, będące przedłużeniem jeziora Lemańskiego. Będzie następnie leżało w interesie Szwajcarii przedłużenie tej spławialnej drogi poprzez własne terytorium do Dunaju i Renu.

Korzystni, płynące z uszlachnienia Rodanu są ogromne. Podczas gdy nawigacja normalnych stonoków z Afryki półn. wysunie Marsylię na czolową komunikacji morskiej — Lyon stanie się ośrodkiem wielkiej drogi rzecznej, obliczonej na przewóz dwu milionów ton rocznie.

P. M.

W kilku wierszach

WASZYNGTON. — P. Roosevelt cierpi na załamania nerwowe i musi pozostać w łóżku. Stan jego nie jest bynajmniej groźnym.

VICHY. — Komisja kontroli cen opłać 115 protokółów i wyznaczyła ogółem ponad dwa miliony fr. kar pieniężnych.

PARYŻ. — Po przybyciu do stolicy p. Premier Laval przyjął kolejno pp. Cathala, Bonafoux, de Brinon i Scapini.

BUENOS-AIRES. — Komunikat urzędowy oświadcza, iż komunikacja pocztowa Argentyny z Europą, Afryką i Azją — przez Natal — będzie się odbywała tylko raz na miesiąc.

ANKARA. — P. von Papen wydał oświadczenie, iż w najbliższym czasie nieudanej zamachu, skierowanego przeciwko jego osobie.

LYON. — Podczas zbiórki odpadków włókienniczych i szmat w dep. Rhone — młodzież szkolna uzyskała ponad 125 tys. punktów włókienniczych.

LONDYN. — Komunistyczna partia angielska ponownie domaga się ulżenia drugiego frontu w Europie.

Streszczenie wydrukowanych do tej pory odcinków

Petrioniusz, arbiter eloquentiss, budził się i przyjmując podług rannego toalety Markusa Plaucjusza, swego stróżnika, urażającego go w wojny partyjskiej. Kreślił on obraz Rzymu przed miodym oświeceniem, dziełi się ostatnimi nominakmi dworskimi, lepi z Nerona oraz daje swemu stróżnikowi pełne wskazówki praktyczne:

„U nas teraz dobrze jest pisać wiersze, śpiewać przy lutni, deklamować i śpiewać nie w cyrku, ale jeszcze lepiej jest — a zwłaszcza bezsporniej — nie pisać wierszy, nie grać, nie śpiewać i nie śpiewać się w cyrku. Następnie zaś jest umieć podziwiać, czyżby czyni Miedzianobrody.”

Winicjusz opowiada, iż na skutek wypadku przy bramach miasta — epokal przypadkiem starszego patrycjusza Asulus Plaucjusza i loczył się w jego domu, gdzie też poznał Ligę, córkę króla Ligów, przechylającą w tym domu, jako zakładniczkę Rzymu. Młody oficer uległ czarom królowej i właśnie zgłasza się do Petrioniusza po radę, jakby mógł odnieść przedmiot swej miłości.

Wuj jego żartobliwie wyjaśnia, iż Liga nie jest niewolniczką i nie można jej kupić a znów Plaucjusz i jego żona tak się przywiązali do swej pupilli, iż zapewne jej nie odstąpią. Na prośbę stróżnika jednak Petrioniusz obiecuje swe pośrednictwo u Plaucjusza.

Winicjusz przypomina w drodze, iż w czasie spotkania z nim Liga nie chciała słuchać jego wyznań, lecz uciekała, nakreśliwszy na planie znak ryby. Petrioniusz łapie sobie głowę nad znaczeniem tego rysunku.

Po przybyciu do domu Plaucjusza i wymianie grzeczności po-utłakanych Petrioniusz przemasza rozmowę z gospodarzem, natomiast Winicjusz bawi się piłką z Ligą i smiechem Plaucjusza, aż w pewnej chwili pozostaje sam na sam z królową i może wreszcie — choć pośrednio — bliżej z nią rozmawiać. Wyznania jego nie znajdują jednak żadnej odpowiedzi.

Petrioniusz, zaskoczony jednak powagą i dotychczasową gospodarską, nie ma odwagi — jak sam to później wyzna — poruszyć właściwego tematu swej trzizoty. Nie daje się wyprawną i omijała inne środki działania.

W parę dni później do domu Plaucjusza wpłaza się centurion z kilku żołnierzami z gwardii cesarskiej i w imieniu Nerona domaga się zwrocinia Ligę, która jako zakładniczka — należy wrzucić do niego. Mimo bólu i niepokojów, jakim przeżywa gospodarza myli o wysłaniu drogiej pupilli do domu rzeszy, jakim jest polać cesarski — Plaucjusz musi wykonać rozkaz, a żona jego przesyła list polecający Ligę opisać Akte, wywołujący cesarskiej uchodzącej za „dobry duch” pańca. Ze swą panią odchodzi przyczepiony do niej wierzbie Urusa, obłąkami Ligę.

Plaucjusz domyśla się, iż zabranie Ligę jest pomysłem Petrioniusza i Winicjusza, ale ten odrzuca — na wiadomość o tym

